

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 12.07.2004
KOM(2004)472 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET,
EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH
SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN**

Hantering av översvänningsrisker

**Förebyggande åtgärder, skyddsåtgärder och skadebegränsande
åtgärder**

1. INLEDNING

Mellan 1998 och 2002 drabbades Europa av över 100 stora översvämningar, bland annat översvämningarna utmed floderna Donau och Elbe 2002. Sedan 1998 har översvämningar orsakat runt 700 dödsolyckor, tvingat omkring en halv miljon människor att flytta och gett upphov till minst 25 miljarder euro försäkrade ekonomiska förluster¹.

Översvämningar kan hota enorma tillgångar. Utmed floden Rhen lever exempelvis över tio miljoner människor i områden som hotas av svåra översvämningar. Översvämningsskadorna i samma område kan komma att uppgå till 165 miljarder euro. Även kustområden hotas av översvämning. Det totala värdet på de ekonomiska tillgångarna inom 500 meter från den europeiska kustlinjen, inklusive stränder, jordbruksmark och industrianläggningar, uppskattas för närvarande till mellan 500 och 1 000 miljarder euro².

Vid sidan om de ekonomiska och sociala skadorna kan översvämningar få allvarliga följder för miljön, till exempel när vattenreningsverk eller fabriker med stora mängder giftiga kemikalier drabbas. Översvämningar kan också förstöra våtmarker och minska den biologiska mångfalden.

Översvämningar är naturfenomen som inte kan undvikas. Mänsklig verksamhet bidrar dock till att sannolikheten för och de skadliga effekterna av svåra översvämningar ökar. I många medlemsstater vidtas redan skyddsåtgärder mot översvämningar. En gemensam och samordnad verksamhet på EU-nivå skulle dock ge avsevärt mycket bättre resultat och över lag förbättra översvämningsskyddet. Med tanke på de potentiella riskerna för människors liv, ekonomiska tillgångar och miljön har vi inte råd att sitta överksamta. Europas arbete för en hållbar utveckling skulle ta allvarlig skada, om vi inte vidtar lämpliga åtgärder.

2. HANTERING AV ÖVERSVÄMNINGAR

2.1. Problemanalys

Floder kan översvämma när det naturliga eller konstgjorda dräneringssystemets kapacitet inte räcker för att ta hand om den vattenvolym som härrör från nederbörd eller dammbrott. Erfarenheten visar att lokala skyddsåtgärder mot översvämningar bara flyttar problemet till upp- eller nedströms belägna områden. Om man till exempel i ett område använder tekniska lösningar för att så snabbt som möjligt tömma vattnet ur den egna delen av floden, leder det bara till att grannarna nedströms snabbare nås av vattnet. Det är därför absolut nödvändigt att man vidtar gemensamma och samordnade skyddsåtgärder mot översvämningar utmed hela flodens längd.

Flodöversvämningar kan variera avsevärt i både storlek och varaktighet. Stora floder såsom Donau, Rhen och Elbe kan översvämma en lång tid efter ett regn, och översvämningen kan vara i dagar, veckor eller till och med månader. Störtfloder beror däremot normalt på mycket lokal och intensiv nederbörd. Störtfloder kan orsaka omfattande förstörelse, särskilt om de uppträder samtidigt med andra naturkatastrofer såsom jordskred. Störtfloder är relativt vanliga

¹ Europeiska miljöbyrån, *Environmental issue report* ("rapport om miljöfrågor") nr 35, 2003.

² EUrosion: <http://www.euroision.org>

i Medelhavs- och bergsområden. De är särskilt farliga för människor, eftersom de kommer plötsligt och nästan utan varning.

Översvämning av kustområden kan bero på stormar ute på havet som trycker högvattnet mot land. Kusterosionen har gjort många områden känsligare för översvämningar. Om havsstormar sammanfaller med höga vattenstånd i flodmynningarna, finns det risk för betydande skador.

Översvämningarnas egentliga orsak (nederbörd och havsnivåer) är naturliga fenomen och kan knappast styras. Men huruvida regn, storm eller högvatten verkligen leder till översvämningsskador beror i allra högsta grad på människans ingrepp, såsom röjning av skog i det övre avrinningsområdet, reglering av floder, borttagande av naturliga flodslätter, olämpliga dräneringsmetoder och, sist men inte minst, omfattande byggnation i högriskområden.

Två utvecklingslinjer pekar mot en ökad risk för översvämningar i Europa. För det första är det på grund av klimatförändringen³ (större nederbörd och högre havsnivåer) troligt att översvämningar i framtiden kommer att både bli svårare och inträffa oftare. För det andra har befolkningen och de ekonomiska tillgångarna i riskområdena ökat drastiskt.

Man kommer också allt mer till insikt om hur flodöversvämningar påverkar människans hälsa i både fysiskt och psykiskt hänseende. Stora hälsorisker föreligger till exempel om flodvattnet innehåller föroreningar eller blandas med förorenat vatten från avlopp eller jordbruksmark. Även den mentala hälsan påverkas: Utöver den betydande stress som stora skador orsakar kan hotet om en upprepning av översvämningarna, som ibland går hand i hand med att försäkringsskyddet återkallas, göra det omöjligt att sälja fastigheter.

Risken för översvämningar i Europeiska unionen kvarstår och kan komma att öka avsevärt de kommande decennierna. Nu gäller det att förekomma händelserna och att skydda samhället och miljön mot översvämningarnas skadliga effekter.

2.2. Hantering av översvämningsskador

Riskhanteringen syftar till att minska sannolikheten för att översvämningar skall inträffa och/eller att begränsa konsekvenserna. Erfarenheten visar att det är bäst att ta fram riskhanteringsprogram som innehåller följande:

- **Förebyggande åtgärder:** Förebyggande av översvämningsskador genom att man undviker uppförande av hus och industrianläggningar i områden som nu eller i framtiden kan komma att drabbas av översvämningar; anpassning av den framtida exploateringen till översvämningsskador; främjande av lämplig markanvändning och lämpliga jord- och skogsbruksmetoder.
- **Skyddsåtgärder:** Åtgärder, både strukturella och icke-strukturella, som minskar sannolikheten för att översvämningar skall inträffa och/eller begränsar skadorna på en viss plats.

³ IPCC (2001): *Climate Change: The Scientific Basis* ("Klimatförändring: vetenskaplig grund"). Bidrag från arbetsgrupp I till IPCC:s tredje bedömningsrapport. Redigerad av J.T. Houghton m.fl.

- **Beredskap:** Information till befolkningen om översvämningsrisker och åtgärder i händelse av översvämningar.
- **Krishantering:** Utarbetande av beredskapsplaner för översvämningar.
- **Återuppbyggnad och lärdomar:** Snabbast möjliga återgång till normala förhållanden och begränsning av både de sociala och ekonomiska konsekvenserna för den drabbade befolkningen.

3. TIDIGARE ÅTGÄRDER, FRAMTIDA INITIATIV OCH UTSIKTER

3.1. På europeisk nivå

3.1.1. *En europeisk forskningsstrategi*

Europeiska kommissionen har sedan det tidiga 1980-talet gett sitt stöd till forskning om översvämningar inom ramen för sina olika ramprogram om forskning och teknisk utveckling⁴. Den europeiska forskningen har lyckats förbättra kunskapen om översvämningar och deras konsekvenser samt ökat vår förmåga att uppskatta sannolikheten för och omfattningen av översvämningar i ett givet område.

Av forskningsresultaten framgår också att tekniska metoder för förebyggande av översvämningar har sina begränsningar och att man måste se till att värdefulla ekosystem kan återställas och skyddas.

Det har också tagits fram lämpliga metoder och verktyg för översvämningsprognoser och hantering av översvämningar och de därmed sammanhängande riskerna. Några av dessa verktyg och metoder används redan i avrinningsområden i hela Europa. Ett nytt forskningsprojekt för 10 miljoner euro, FLOODsite, har just inletts och kommer att bidra till en förbättring av den integrerade riskanalysen och metoder för hantering av översvämningar⁵.

Gemensamma forskningscentret väntas bidra till forskningen på området med framför allt översvämningsprognoser⁶, kartläggning av översvämningsrisker och framtagande av scenarier. Den framtida forskningen kommer att inriktas på effektstudier om klimatförändringen samt strategier för skadebegränsning och anpassning.

Det finns ett klart behov av fortsatt forskning om översvämningsskydd. I stället för att se hanteringen av flodöversvämningar isolerat måste man anlägga ett helhetsperspektiv och se översvämningskyddet som ett led i en integrerad förvaltning av avrinningsområdet. Framtidens miljöforskning⁷ kommer bland annat att ägna sig åt frågor såsom kvantifiering och prognostisering av miljöförändringar (exempelvis klimatförändringen), fullständig konsekvensanalys samt stöd till bedömning, förebyggande och begränsning av naturliga risker och industririsker. I samband med detta kommer översvämningskyddet att få hög prioritet.

⁴ <http://www.eu-medin.org/floods-rtd-projects.php>

⁵ <http://www.floodsite.net>

⁶ <http://natural-hazards.jrc.it/floods/Preparedness/>

⁷ KOM(2004) 101 slutlig.

3.1.2. Regionalpolitik och översvämningar

Strukturfonderna⁸, särskilt Europeiska regionala utvecklingsfonden⁹, och Sammanhållningsfonden kan finansiera förebyggande (infrastruktur-)investeringar för bland annat översvämningsskydd. Europeiska regionala utvecklingsfonden kan också bidra till finansieringen av infrastruktur för forskning och teknisk utveckling.

Interreg-initiativet inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden har bidragit till ett förbättrat gränsöverskridande arbete i fråga om översvämningsskydd. IRMA-projektet (Interregs Rhen-Maas-aktiviteter) är ett bra exempel på internationellt samarbete och ett integrerat tillvägagångssätt i bekämpningen av översvämningar. De skador som orsakades av floderna Rhens och Maas översvämningar 1993 och 1995 gav upphov till ett internationellt förebyggande program där Nederländerna, Belgien, Frankrike, Luxemburg, Tyskland och Schweiz samarbetar. IRMA har en total budget på 419 miljoner euro, varav en tredjedel kommer från Interreg.

SCALDIT-projektet, ett annat Interreg-initiativ, inleddes 2003 och gäller Scheldes avrinningsområde. I projektet, som handlar om avrinningsområdets planering och översvämningsskydd, medverkar Frankrike, Nederländerna och de belgiska regionerna.

I sin nyligen offentliggjorda tredje rapport om ekonomisk och social sammanhållning föreslår kommissionen att sammanhållningspolitisk verksamhet – i linje med dagordningarna från Lissabon och Göteborg – bör inriktas på investeringar inom ett begränsat antal prioriterade temaområden, där gemenskapsinsatser kan förväntas få en hävstångseffekt och ge ett betydande mervärde. Temat ”miljö och riskförebyggande” är ett av sammanhållningspolitikens viktigaste åtgärdsområden för framtiden. Framtidsmålet ”Europeiskt regionalt samarbete” kommer att upprätthålla och stärka det nödvändiga gränsöverskridande samarbetet och bygga på vad som uppnåtts inom ramen för Interreg-initiativet på detta område.

3.1.3. Europeiska unionens solidaritetsfond

Efter 2002 års översvämningar i Centraleuropa, inrättades Europeiska unionens solidaritetsfond¹⁰ (EUSF) som ett särskilt finansiellt instrument för snabb ekonomisk hjälp i händelse av en större katastrof (definierad som direkt skada överstigande 3 miljarder euro eller 0,6 % av BNI) för att bidra till att återställa så normala förhållanden som möjligt i de drabbade regionerna.

EUSF kan bara ingripa i samband med krisinsatser. Fondens syfte är inte att täcka alla de kostnader som orsakas av naturkatastrofer. Den kompenserar inte heller för privata förluster eller skador som täcks av försäkringar. Långsiktig verksamhet – återuppbyggnad, ekonomisk återhämtning, förebyggande åtgärder – kan vara stödberättigad inom ramen för andra instrument, främst strukturfonderna.

⁸ EGT L 161, 26.6.1999.

⁹ EGT L 213, 13.8.1999.

¹⁰ EGT L 311, 14.11.2002.

3.1.4. Jordbrukspolitik och översvämningar

En viktig faktor för förebyggande av och skydd mot översvämningar är det sätt på vilket jordbruks- och skogsmarken brukas. Det har avgörande betydelse för markens och växternas förmåga att binda vatten. Genom mekanismerna för frikoppling och tvärvillkor kommer 2003 års reform av den gemensamma jordbrukspolitiken att ge ett positivt bidrag till översvämningsskyddet. Reformen kommer exempelvis att leda till bättre markskydd och bevarandet av permanent betesmark och på så sätt förbättra markens vattenretentionsförmåga.

Genom att tackla klimatförändringen kan den reformerade gemensamma jordbrukspolitiken också bidra till en minskning av sannolikheten för att översvämningar inträffar. Översvämningsskyddet kommer att förbättras genom åtgärder såsom främjandet av biomassa för odling av energigrödor eller minskning av växthusgasemissioner genom stöd till mindre intensiv djurhållning.

Genom reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken kommer uppskattningsvis ytterligare 1,2 miljarder euro att göras tillgängliga för landsbygdsutvecklingen under 2007. Förutom till en förbättrad användning av jordbruks- och skogsområden kan dessa åtgärder också bidra till en begränsning av översvämningsskadorna dels genom stöd till återställandet av jordbruks- och skogsbruksproduktion som skadats av naturkatastrofer (även översvämningar), dels genom lämpliga förebyggande instrument.

3.1.5. Miljöpolitik och översvämningar

Genom vattenramdirektivet har EU grundligt omstrukturerat sin vattenskyddspolitik. Enligt direktivet skall man utarbeta integrerade förvaltningsplaner för varje avrinningsområde för att uppnå en god ekologisk och kemisk status. Det är visserligen inte dess främsta syfte, men vattenramdirektivet kommer ändå att bidra till en begränsning av översvämningsskadorna.

De 25 medlemsstaternas vattenförvaltningar¹¹ och Europeiska kommissionen möts regelbundet för att sörja för ett enhetligt genomförande av vattenramdirektivet inom EU och för att arbeta på en gemensam genomförandestrategi. Som reaktion på flodöversvämningarna under sommaren och hösten 2002 började vattenförvaltningarna och kommissionen arbeta med frågan och tog fram en vägledning om de bästa metoderna som antogs i juni 2003. Vattenförvaltningsgruppen har uttryckt sitt intresse av fortsatt arbete i frågan om översvämningsskydd.

För att förbättra de nationella räddningstjänsternas beredskap inför katastrofer har kommissionen tagit fram en rad övervakningsinstrument för Europatäckande prognos och övervakning av översvämningar. Vid en eventuell översvämning kommer resultaten att tillställas de behöriga nationella myndigheterna, den nationella räddningstjänsten och kommissionens övervaknings- och informationscentrum^{12,13}. Centrumet samordnar ömsesidiga biståndsinsatser där sådan hjälp begärs. Kommissionen anordnar dessutom utbildningskurser och större övningar för nationella insatsstyrkor.

Kommissionen kommer att fortsätta att främja samordningsinitiativ för att minska riskerna i samband med katastrofer såsom översvämningar, bränder och större industriolyckor. Ett

¹¹ Bulgarien, Rumänien, Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz deltar också i dessa möten.

¹² Inrättat genom rådets beslut 2001/792/EG.

¹³ EGT L 297, 15.11.2001, s. 7.

vanligt verktyg i arbetet med att lösa dessa frågor är kartläggningen av risker. En sådan kartläggning ger allmänheten viktig information men är också ett viktigt verktyg för planeringsmyndigheterna och försäkringsbranschen. Riskkartläggningen kommer att vara nära kopplad till relevanta EU-initiativ avseende insamling, lagring och utbyte av miljöuppgifter¹⁴.

3.2. Verksamhet i medlemsstaterna

Översvämningarnas art och risken för översvämningar varierar i Europa. I några medlemsstater såsom Ungern, Österrike, Tjeckien och Slovakien är det endast floder som svämmar över. Andra medlemsstater såsom Förenade kungariket, Tyskland och Nederländerna drabbas av översvämningar både utmed floder och kusten.

För att tackla översvämningsskrisen har en rad medlemsstater, exempelvis Österrike, Finland, Spanien, Irland och Nederländerna, fastställt nivåer för översvämningsskydd i officiella riktlinjer och lagar. Skydds nivåerna bygger i allmänhet på antalet människor och ekonomiska och kulturella värden i riskområdena. I andra medlemsstater har myndigheterna med ansvar för översvämningsskydd omfattande befogenheter att genomföra de arbeten som krävs för hanteringen av översvämningar. Det finns dock ingen lagstadgad rätt till en viss skyddsnivå.

Den senaste tidens översvämningar har föranlett medlemsstaterna att utarbeta planer eller strategier för översvämningsskydd. Förenade kungariket har tagit fram planer för att uppmuntra en hållbar riskhantering med helhetsperspektiv. Förenade kungarikets budget för byggande och underhåll av dammar och förbättrade varningssystem mot översvämningar ligger för närvarande i storleksordningen 500 miljoner pund sterling per år: Utvecklingen av planer för hantering av översvämningar i avrinningsområden (*Catchment Flood Management Plans*) i Förenade kungariket beräknas kosta ungefär 45–55 miljoner euro. Ungern inledde nyligen ett program för hållbar hantering av översvämningar och regional utveckling för Tisza-dalen.

Dessutom har många medlemsstater kartlagt, eller är i färd med att kartlägga, översvämningsskriser. Syftet med denna kartläggning, och dess struktur och art, varierar, men i allmänhet används den för markanvändningsplaneringen och för att öka medvetenheten om de hotade områdena. Genom en ändring av lagstiftningen 1995 förbättrades kartläggningen av riskzoner i Frankrike genom införandet av ”förebyggande planer för förutsägbara risker”.

Det finns fler exempel, men de som anförs ovan kan tjäna som illustration av bredden på de initiativ som för närvarande tas på nationell nivå.

3.3. Internationellt samarbete vid gränsöverskridande floder

Tidigare var översvämningsskyddet främst en lokal angelägenhet, utan samordning med upp- eller nedströms belägna områden, vilket ofta ledde till att problemet bara flyttades från ett område till ett annat. Länderna utmed vissa floder, exempelvis Rhen, Oder, Maas, Donau, Saar, Mosel och Elbe, har emellertid upprättat samordningsorgan för förvaltning av avrinningsområdet. För många av dessa avrinningsområden har det utarbetats, eller är man i färd med att utarbeta, planer för översvämningsskydd.

¹⁴ Global övervakning av miljö och säkerhet (GMES), Infrastruktur för geografisk information i Europa (Inspire) och Galileo.

I handlingsplanen för avvärjning av översvämningar vid floden Rhen uppskattas de totala kostnaderna för skyddsåtgärder mellan 1998 och 2020 uppgå till 12,3 miljarder euro. För att uppmärksamma Rhendalens invånare på översvämningens risker har det dessutom tagits fram en Rhenatlas. Denna atlas innehåller kartor som visar vilka områden som hotas av översvämning (baskartor) och illustrerar vilka faror människor och materiella tillgångar utsätts för vid extrema översvämningar. Kostnaden för framtagandet av denna atlas uppgick till runt 270 000 euro.

4. ETT GEMENSAMT EU-ÅTGÄRDSPROGRAM FÖR ÖVERSVÄMNINGSSKYDD

4.1. EU-åtgärdsprogram

Översvämningar kan komma att undergräva EU:s satsning på hållbar utveckling. På grund av den globala uppvärmningen är det dessutom troligt att översvämningarna i framtiden kommer att bli både svårare och inträffa oftare. Ett helhetsgrepp om problemet får man bara genom samordnad handling i alla berörda avrinnings- och kustområden. I och med att flera av Europas största avrinningsområden sträcker sig över flera länder kan samarbete på EU-nivå ge de enskilda medlemsstaternas ansträngningar ett ordentligt mervärde.

Det föreslås därför att medlemsstaterna och kommissionen samarbetar för att utarbeta och genomföra ett samordnat åtgärdsprogram med förebyggande åtgärder, skyddsåtgärder och skadebegränsande åtgärder.

Åtgärdsprogrammets huvuddrag består i att

- a) förbättra samarbete och samordning genom utarbetande och genomförande av planer för hantering av översvämningens risker för alla avrinnings- och kustområden där människors hälsa, miljön, näringslivet eller livskvaliteten kan komma att skadas av översvämningar,
- b) kartlägga översvämningens risker och använda resultaten inom planering och kommunikation,
- c) förbättra informationsutbytet, dela med sig av erfarenheter, samordna utvecklingen och sprida de bästa metoderna,
- d) förstärka banden mellan forskningen och myndigheterna med ansvar för vattenförvaltning och översvämningsskydd,
- e) förbättra samordningen mellan de relevanta gemenskapspolitiska områdena,
- f) öka medvetenheten om översvämningens risker genom effektivare kommunikation och ett starkare engagemang av berörda parter.

4.2. Samarbete mellan medlemsstater, kommissionen och berörda parter

För åtgärdsprogrammets utarbetande och genomförande krävs åtgärder på olika nivåer:

Medlemsstaterna kommer via sina nationella, regionala och lokala myndigheter med ansvar för avrinningsområden att stå för översvämningens riskernas kartläggning och för planerna för

hantering av översvämningssrisker. Planernas och kartläggningarnas huvuddrag framgår av bilagan.

Kommissionen kommer att underlätta samordningen av och informationsutbytet om översvämningsskyddet och de bästa metoderna. Kommissionen kommer också att se till att EU, där så är lämpligt, på alla relevanta gemenskapspolitiska områden bidrar till översvämningsskyddet. Kommissionen kommer inom ramprogrammet för forskning, teknisk utveckling och demonstration att sörja för direkt och indirekt forskning i översvämningssfrågor.

Inom ramen för de regelbundna möten som hålls av vattenförvaltningarna och företrädare för kommissionen kommer **medlemsstaterna** och **kommissionen** tillsammans att ansvara för åtgärdsprogrammets övergripande samordning.

Andra berörda parter kommer fullt ut att engageras i utarbetandet och genomförandet av planerna för hantering av översvämningssrisker och i alla tekniska överläggningar som kommissionen gör.

4.3. Den gemensamma EU-åtgärdens kostnader och förväntade vinster

Det är svårt att i pengar ange vilket mervärde och vilka ytterligare vinster de föreslagna gemensamma åtgärderna kommer att ge upphov till. Kvalitativt kommer EU-åtgärden bland annat att ge följande mervärde:

- a) En mer kostnadseffektiv och hållbar hantering av översvämningssrisker genom bättre samordning av åtgärderna inom EU.
- b) Ett helhetsperspektiv när det gäller att minska de risker för den hållbara utvecklingen i Europa som hänger ihop med översvämningsskador.
- c) Förbättrade skyddsnivåer som ett resultat av erfarenhets- och informationsutbyte och gemensam utveckling av de bästa metoderna.
- d) Bättre inriktning av forskningsåtgärder och kontakter mellan forskning och beslutsfattare.
- e) Helhetsperspektiv på utarbetandet av planer för hantering av översvämningssrisker och på planernas koppling till EU:s finansieringsprogram.
- f) Ökad medvetenhet om och större engagemang bland allmänheten i frågor som gäller översvämningsskydd.

5. SLUTSATS

Kommissionen uppmanar medlemsstaterna

- a) att ställa sig bakom den bedömning av översvämningsskyddets betydelse som kommissionen har gjort,
- b) att beakta löpande eller planerade åtgärder på EU-nivå och nationell, regional och internationell nivå,

- c) att bekräfta att det finns behov av en gemensam EU-insats med förebyggande åtgärder, skyddsåtgärder och skadebegränsande åtgärder,
- d) att ställa sig bakom den gemensamma EU-åtgärdens huvuddrag enligt kommissionens förslag och att enas om hur man skall ta fram och genomföra en sådan gemensam åtgärd.

Bilaga

Riktlinjer för kartläggning av översvämningsrisker och för utarbetandet och genomförandet av planer för hantering av översvämningsrisker

A. PRINCIPER

1. Planerna för hantering av översvämningsrisker bör utarbetas på grundval av följande allmänna principer:

- a) Gränsöverskridande floder: Medlemsstaterna bör vara införstådda med att samarbeta vid planernas utarbetande och genomförande. I de avrinningsområden som delas med länder utanför EU skall befintliga samordningsmekanismer användas eller nya utvecklas.
- b) Planer för hantering av översvämningsrisker: När det gäller floder bör planerna fullt ut integreras i avrinningsområdenas förvaltningsplaner och i de åtgärdsprogram som tagits fram i enlighet med vattenramdirektivet. Planer för hantering av översvämningsrisker i kustområden bör tas fram inom samma tidsram.
- c) Långsiktig strategi: Man måste beakta den förväntade utvecklingen på lång sikt (50–100 år).
- d) Tvärvetenskaplig metod: Alla relevanta aspekter av vattenförvaltning, fysisk planering, markanvändning, jordbruk, transport, stadsutveckling och naturskydd måste beaktas på samtliga nivåer (nationell, regional och lokal).
- e) Solidaritet: Åtgärder för översvämningskydd får inte inkräkta på andra, upp- eller nedströms belägna, regioners eller medlemsstaters förmåga att uppnå den skyddsnivå som dessa regioner eller medlemsstater själva anser lämplig. Lämpligast är en trestegsstrategi: retention, lagring och dränering.
- f) Alla faktorer som ingår i hanteringen av översvämningsrisker måste täckas: se avsnitt 2.2.

B. MÅL

1. Planerna för hantering av översvämningsrisker skall främst syfta till

- att minska översvämningsriskernas skadliga effekter och sannolikheten för att översvämningsrisker inträffar,
- att främja en hållbar hantering av översvämningsrisker,
- att se hur man kan utnyttja naturliga processer och, om möjligt, mångfaldiga riskhanteringsåtgärder,
- att informera allmänheten och de behöriga myndigheterna om vilka översvämningsrisker som finns och hur man hanterar dem.

C. VIKTIGA RESULTAT

1. En plan för hantering av översvämningsrisker bör ge följande resultat:

- Insikt i och kunskap om nuvarande översvämningsriskers storlek, art och spridning, samt scenarier för framtida översvämningsrisker.
- Kunskap om översvämningsprocesser och om hur lätt de påverkas av ändrade förhållanden.
- Förteckning över åtgärder för hantering av översvämningsrisker, som är kostnadseffektiva och som kommer att vidtas.
- Kartläggning av översvämningsrisker (se avsnitt D).
- Långsiktig strategi för hantering av översvämningsrisker i linje med målen för avrinningsområdet.
- I förekommande fall förteckning över ytterligare prioriterade åtgärder/studier för avrinningsområdet.

D. KARTLÄGGNING AV ÖVERSVÄMNINGSRISKER

1. Ett av huvudändamålen med planerna för hantering av översvämningsrisker är kartläggningen av översvämningsrisker i avrinningsområdet.

2. Syftet med denna kartläggning är

- att öka allmänhetens medvetenhet om de områden som hotas av översvämningsrisker,
- att informera om hotade områden genom att peka ut översvämningshotade zoner som kan beaktas vid markanvändningsplaneringen,
- att stödja arbetet med att prioritera, motivera och rikta investeringar så att man kan hantera och minska riskerna för människor, egendom och miljön.

3. Kartläggningen av översvämningsrisker bör

- ske genom samordning inom avrinningsområdet,
- omfatta både flodöversvämningsrisker och störtfloder samt i förekommande fall översvämningsrisker i kustområden,
- innehålla tillförlitlig, tillräcklig och lättbegriplig information,
- skilja på minst tre olika risknivåer, närmare bestämt
 - A. områden som ofta översvämmas,
 - B. områden som ibland översvämmas,
 - C. områden som sällan översvämmas, inklusive dammbrott,

- ta hänsyn till både vattendjupet/vattenståndet och den potentiella skadan,
- gå in på både det aktuella läget och scenarier för framtida översvämningsrisker, och
- beakta andra mål för avrinningsområdet.